

**Kopīgi īstenojamo projektu stratēģija
(2003.–2012. gadam)
Joint Implementation Strategy
(2003–2012)**

Tulkoja: Anna Gobzeme
Iespiests: McĀbols
© BO valsts SIA "Vides projekti"
Pils iela 17
LV 1050 Rīga, Latvija
ISBN 9984-9655-1-1

Saturs

Kopīgi īstenojamo projektu realizācijas stratēģija (2002. — 2012. gadam)	5
1. Ievads	5
2. Stratēģijas mērķis, uzdevumi un prognozējamie rezultāti	6
3. Pasākumi izvirzīto mērķu un uzdevumu sasniegšanai	7
4. Veicamie pasākumi, termiņi un atbildīgās institūcijas	11
5. Pasākumu izpildei nepieciešamais finansējums	13
6. Pārskata sniegšanas un novērtēšanas kārtība	14
7. Pielikumi	15
Joint Implementation Strategy as defined in the Kyoto Protocol to the UN Framework Convention on Climate Change (2002–2012)	19
1. Introduction	19
2. The goal, objectives and expected results of JI strategy	20
3. Activities to implement the set goals and objectives	21
4. Activities, deadlines and responsible institutions	26
5. Financing needed for implementation of activities	27
6. Procedure of submission and evaluation of the report	29
7. Annexes	30

ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokolā paredzēto kopīgi īstenojamo projektu realizācijas stratēģija (2002. — 2012. gadam)

2002. gada 29. oktobrī Latvijas Republikas Ministru kabinets apstiprināja ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokolā paredzēto kopīgi īstenojamo projektu realizācijas stratēģiju (2002. — 2012. gadam) un Ministru kabineta rīkojumu Nr. 653 "Par ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokolā paredzēto kopīgi īstenojamo projektu realizācijas stratēģiju (2002. — 2012. gadam)".

Ministru kabineta rīkojumā Nr. 653 noteikts, ka par stratēģijas īstenošanu atbildīga ir Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. Tai uzdots līdz 2002. gada 20. decembrim iesniegt Ministru prezidenta rīkojuma projektu par kopīgi īstenojamo projektu komisijas izveidi, kā arī iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā Kopīgi īstenojamo projektu komisijas nolikumu.

Stratēģijā noteikts, ka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija izveido Kopīgi īstenojamo projektu grupu.

1. Ievads

Latvijas Republikas Saeima 1995. gadā ratificēja ANO Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām (Konvenciju) un 2002. gadā — Konvencijas Kioto protokolu (Protokolu), kurā noteikts, ka laikā no 2008. līdz 2012. gadam Latvijai siltumnīcas efektu izraisošo gāzu (SEG) izmeši jāsamazina par 8% no izmešu daudzuma 1990. gadā.

Protokols paredz trīs elastīgos mehānismus SEG izmešu samazināšanai — kopīgi īstenojamus projektus (KĪP), tīrās attīstības mehānismu un starptautisko emisiju tirdzniecību.

KĪP attīstītajām valstīm paver iespējas investēt SEG izmešu samazināšanā tajās valstīs, kur tas ir izdevīgāk un kuru valdībām varētu trūkt resursu. Investors šajā gadījumā saņem izmešu samazināšanas vienības (ISV) par samazināto izmešu apjomu saņēmējvalstī. Lai efektīvi realizētu KĪP, katra valsts var izstrādāt savus kritērijus, kas nosaka iesaistīšanos šajos projektos.

Lai gan investoru interese par KĪP Latvijā ir liela, joprojām pastāv risks, ka Protokols nestāsies spēkā. Protokols stāsies spēkā, kad to ratificēs vismaz 55 valstis, ieskaitot Konvencijas I pielikumā uzskaitītās valstis, kuru kopējie CO₂ izmeši sastāda vismaz 55% no šo valstu CO₂ izmešiem 1990. gadā. 2002. gada 24. jūlijā Protokolu bija ratificējušas 76 valstis, no kurām 23 ir Konvencijas I pielikuma valstis un to kopējie SEG izmeši sastāda 36% no pasaules SEG izmešiem, tāpēc Protokols vēl nav stājies spēkā*.

KĪP pilotfāzē Latvijā īstenoti 27, Centrālās un Austrumeiropas valstīs kopā — 72 projekti. Par pilotfāzē realizētajiem projektiem investorvalstis nesaņem ISV par izmešu samazinājumu. Vairāk nekā puse no Latvijā KĪP pilotfāzē īstenojamiem pro-

* Avots: <http://unfccc.int/resource/kpstats.pdf>

jektiem bija fosilo kurināmo aizvietošana ar atjaunojamiem energoresursiem katlumājās, koģenerācijas staciju celtniecība, kas deva iespēju piesaistīt ārvalstu finanšu resursus, apgūt jaunus tehnoloģijas un pieredzi starptautiskajā sadarbībā. ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokolā paredzēto kopīgi īstenojamo projektu realizācijas stratēģija (2002–2012) izstrādāta, pamatojoties uz Ministru prezidenta 2001. gada 9. oktobra rīkojumu Nr. 344 un Ministru kabineta 2002. gada 30. aprīļa sēdes protokolu Nr. 18 38§. Lai šajos tiesību aktos neveiktu grozījumus, sagatavota ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokolā paredzēto kopīgi īstenojamo projektu realizācijas stratēģija (2002–2012), kura izstrādāta saskaņā ar Ministru kabineta 2002. gada 12. marta noteikumu Nr. 111 “Ministru kabineta kārtības rullis” 23.–26. pantu plānam noteiktajām prasībām. Stratēģija sagatavota saskaņā ar Ministru kabineta 2002. gada 30. aprīļa sēdē apstiprināto ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokolā paredzēto kopīgi īstenojamo projektu realizācijas koncepciju (2002 — 2012). Koncepcijas mērķi ir:

- 1) sekmēt globālo klimata pārmaiņu novēršanu;
- 2) radīt pamatu Latvijas kopīgi īstenojamo projektu realizācijas politikai nolūkā piesaistīt papildus investīcijas videi draudzīgu un energoefektīvu projektu realizācijai;
- 3) piedāvāt Ministru kabinetam variantu optimālai kopīgi īstenojamo projektu pārvaldībai un ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām saistību izpildei. Saskaņā ar apstiprināto koncepciju, lai pilnībā izmantotu KĪP īstenošanas priekšrocības, nepieciešams izveidot pastāvīgu institucionālu struktūru, kura veiktu potenciālo projektu apzināšanu un investoru piesaisti.

2. Stratēģijas mērķis, uzdevumi un prognozējamie rezultāti

Kopīgi īstenojamo projektu realizācijas stratēģijas mērķis ir sekmēt globālo klimata pārmaiņu novēršanu, piesaistot investīcijas SEG izmešus samazinošiem projektiem.

Lai sasniegtu šo mērķi, stratēģija nosaka šādus uzdevumus:

- 1) veikt pasākumus Latvijas atbilstības KĪP īstenošanas pirmā realizācijas veida* prasībām nodrošināšanai (skat. 1. pielikumu);

* KĪP realizācijas veidus (angl. track) nosaka Konvencijas 7. dalībvalstu konferences lēmums nr. 16/CP.7.

- 2) izstrādāt nepieciešamos tiesību aktus, izveidot institucionālo sistēmu un ieviest ar to saistītos pasākumus;
- 3) noteikt KĪP realizācijā iesaistīto institūciju uzdevumus un to savstarpējo saistību KĪP cikla nodrošināšanā;
- 4) noteikt pasākumu veikšanas termiņus, atbildīgās institūcijas un nepieciešamos finanšu resursus.

Pieredze liecina, ka investorvalstis interesē projekti, kuru KĪP komponente (t.s. papildināmības izmaksas) nav mazāka par vienu miljonu latu, un tā parasti sastāda 10–20% no kopējām projekta izmaksām. Tas nozīmē, ka KĪP veicinās 5 — 10 reizes lielāka finansējuma piesaisti.

Nākamo trīs gadu laikā potenciālie KĪP varētu būt CO₂ piesaistes palielināšana mežsaimniecībā, biogāzes savākšana un tās tālāka izmantošana sadzīves atkritumu poligonos, biogāzes savākšana un tās tālāka izmantošana fermās, fosilo kurināmo aizvietošana ar reģeneratīvo t.sk. ūdens, saules un ģeotermālo enerģiju, kā arī ar biokurināmo, energoefektivitātes paaugstināšana rūpniecībā un jaunu, efektīvu, vidi saudzējošu tehnoloģiju izmantošana enerģētikā.

Stratēģijas īstenošanas rezultātā tiks:

- 1) izveidota KĪP tehniskās, finansiālās un administratīvās vadības sistēma;
- 2) sagatavots projektu portfelis.

3. Pasākumi izvirzīto mērķu un uzdevumu sasniegšanai

3.1. KĪP realizācija

Normatīvo aktu bāzi KĪP projektu īstenošanai nodrošina Kioto protokols un ar tā īstenošanu saistītie Konvencijas dalībvalstu konferenču pieņemtie lēmumi. Tie paredz divus realizācijas veidus KĪP īstenošanai nacionālā līmenī. Ja saņēmējvalsts atbilst piemērošanas kritērijiem (skat. 1. pielikumu), tā nosaka un izmanto pašas izstrādātās metodes projektu bāzes scenāriju aprēķiniem, izmešu samazinājuma apliecināšanai un ISV piešķiršanai (1. realizācijas veids). Ja, turpretī saņēmējvalsts šiem kritērijiem neatbilst, KĪP projektu bāzes scenāriju aprēķinu procedūras izstrādā un izmešu samazinājuma apliecināšanu veic Izpildkomiteja* (2. realizā-

* skat. 2. pielikumu

cijas veids). KĪP 1. realizācijas veidam nepieciešamie priekšnosacījumi ir šādi*:

- 1) ratificēts Kioto protokols;
- 2) aprēķināts noteiktais daudzums un izveidota nacionālā sistēma SEG izmešu un piesaistes aprēķiniem;
- 3) izveidots SEG reģistrs;
- 4) Konvencijas sekretariātam tiek iesniegti ikgadējie pārskati par SEG izmešiem un piesaisti un nacionālie ziņojumi;
- 5) iecelta atbildīgā kontaktpersona ** KĪP jautājumos;
- 6) sagatavotas vadlīnijas un procedūras KĪP apstiprināšanai, monitoringam un pārbaudei.

Lai varētu piemērot KĪP 1. realizācijas veida procedūru, valstij jāpilda visi minētie priekšnosacījumi. Šobrīd Latvija pilda divus no tiem — LR Saeima Kioto protokolu ratificēja 2002. gada 30. maijā (likums spēkā no 2002. gada 13. jūnija) un ik gadus Konvencijas sekretariātam tiek iesniegts pārskats par SEG izmešiem un piesaisti, kā arī iesniegti trīs nacionālie ziņojumi Konvencijas dalībvalstu sanāksmju noteiktajos termiņos.

Šis stratēģijas uzdevums ir nodrošināt 5. un 6. punktā uzskaitīto prasību izpildi, kamēr pārējie priekšnosacījumi tiks iekļauti Klimata pārmaiņu novēršanas programmā, jo tie nav tieši saistīti ar KĪP.

3.2. KĪP realizācijā iesaistīto institūciju uzdevumi un darbības mehānisms

Starptautiski noteiktajā*** kopīgi īstenojamo projektu realizācijas shēmā ir šādi galvenie posmi:

- 1) saprašanās memorands starp iesaistītajām valstīm sagatavošana un parakstīšana;
- 2) KĪP pieteikuma izstrāde;
- 3) KĪP pieteikuma apstiprināšana;
- 4) projekta bāzes scenārija pārbaude un sertifikācija;
- 5) līguma par katru projektu sagatavošana un parakstīšana;
- 6) projekta realizācija;
- 7) ISV reģistrācija un nodošana;
- 8) atskaišu sagatavošana;
- 9) projektu realizācijas monitorings.

KĪP realizācijas shēmā ir iesaistītas starptautiskās institūcijas, valsts pārvaldes institūcijas un privāti uzņēmumi, tāpēc KĪP 1. realizācijas veida atbilstības nodrošināša-

nai un sekmīgai KĪP administrēšanai svarīgi ir izveidot atbilstošu institucionālo sistēmu. Zemāk dots piedāvātās institucionālās sistēmas apraksts un darbības shēma.

Klimata pārmaiņu politika ir Ministru kabineta kompetencē*, jo tā nav tikai vides problēma, bet ir cieši saistīta ar citu tautsaimniecības nozaru attīstību. Tāpēc *Ministru kabinets* ieceļ atbildīgo ministriju un uzdod tai veikt nepieciešamos pasākumus KĪP realizācijas nodrošināšanai, kā arī izveido *KĪP komisiju*, kurā ietilpst pārstāvji no Ekonomikas, Finanšu, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības, Zemkopības, Satiksmes, Ārlietu ministrijām un attiecīgajām nevalstiskajām organizācijām (NVO). KĪP komisija apstiprina projektus, tādējādi piešķirot tiem KĪP statusu, kā arī lemj par līguma parakstīšanu starp ārzemju partneri, Latvijas partneri un Latvijas valdību.

Atbildīgā *ministrija*:

- 1) ir pilnvarota parakstīt saprašanās memorandu ar investorvalsti. Saprašanās memorands nosaka starpvalstu sadarbības vispārējos principus un tiek noslēgts pirms atsevišķu KĪP realizēšanas;
- 2) ar ministrijas rīkojumu ieceļ atbildīgo kontaktpersonu par Protokola elastīgajiem mehānismiem t.sk. par KĪP;
- 3) apstiprina KĪP grupas sagatavotos projektu atlases kritērijus un vadlīnijas projektu apstiprināšanai, monitoringam un pārbaudei;
- 4) ir pilnvarota parakstīt līgumu starp ārzemju partneri, Latvijas partneri un Latvijas valdību par katru projektu, kas tiek iesniegts KĪP komisijai kopā ar projektam atbilstošās nozaru ministrijas atbalsta vēstuli. Palielinot darba apjomu un darbinieku skaitu, kā atsevišķa struktūrvienība (nodaļa) tiek izveidota *KĪP grupa* atbildīgās ministrijas sastāvā. KĪP grupa:
  - 1) pilda KĪP komisijas sekretariāta funkcijas;
  - 2) sagatavo saprašanās memorandus ar investorvalstīm;
  - 3) sagatavo vadlīnijas KĪP apstiprināšanai, monitoringam un pārbaudei, kā arī prasības pilnvarotajām sertifikācijas institūcijām;
  - 4) identificē potenciālos projektus un to saņēmējus (Latvijas partnerus);
  - 5) rīko konkursus finansētājiem (ārzemju partneriem) uz konkrētiem projektu veidiem;
  - 6) pārbauda KĪP dokumentāciju, ja nepieciešams iesaistot ekspertus. Pārbaudes uzdevums ir nodrošināt iesniegto projektu atbilstību KĪP kritērijiem;
  - 7) organizē projekta bāzes scenārija pārbaudi, ko veic pilnvarota sertifikācijas institūcija;
  - 8) sagatavo līguma projektu starp ārzemju partneri, Latvijas partneri un Latvijas valdību par katru projektu;
  - 9) nodrošina projekta tehnisko un finansiālo uzraudzību;

* Dalībvalstu konferences lēmums nr. 16/CP.7

** angl. focal point

*** Konvencijas dalībvalstu sanāksmes lēmumi nr. 16/CP.7 un 17/CP.7

* 2001. gada 9. oktobra Ministru prezidenta rīkojums Nr. 344
2000. gada 6. septembra Ministru prezidenta rīkojums Nr. 325
1997. gada 2. jūnija Ministru prezidenta rīkojums Nr. 158

- 10) sagatavo atskaites par KĪP realizāciju Konvencijas sekretariātam;
- 11) nodrošina pašvaldību, uzņēmumu un iedzīvotāju informēšanu par KĪP;
- 12) sagatavo priekšlikumus Latvijas dalībai starptautiskajā emisiju tirdzniecībā;
- 13) sagatavo priekšlikumus projektu balsītai emisiju tirdzniecībai*.

KĪP grupas vadītājs ir atbildīgā kontaktpersona par KĪP. Tas uzdod SEG reģistram reģistrēt un nodot ISV apliecinājumus.

Latvijas partneris rīko projekta sabiedrisko apspriešanu Latvijas likumdošanā noteiktajos gadījumos un kārtībā, kā arī projekta īstenošanas laikā nodrošina izmešu samazinājuma monitoringu. Latvijas partneris ir projekta saņēmējs — jebkura fiziska vai juridiska persona.

Pilnvarotā sertifikācijas institūcija veic projekta bāzes scenārija pārbaudi, apstiprina to un sertificē projektā radītās ISV. Par pilnvaroto sertifikācijas institūciju var kļūt uzņēmums, kurš atbilst šādām prasībām**:

- 1) ir juridiska persona;
- 2) nodarbina pietiekošu skaitu personu ar pietiekošām zināšanām KĪP radīto ISV novērtēšanā;
- 3) ir finansiāli stabils;
- 4) ir spējīgs izpildīt visas ar savu darbību saistītās juridiskās un finansiālās saistības;
- 5) ir aprakstītas tā darbības iekšējās procedūras;
- 6) tam ir tehniskās zināšanas un izpratne par KĪP pamatprincipiem, KĪP projektu pārbaudes vides aspektiem, projekta bāzes scenārija aprēķināšanu un monitoringu, attiecīgajām audita prasībām un metodēm, SEG izmešu un piesaistes aprēķina metodēm;
- 7) tam ir tāda vadības struktūra, kas nodrošina stabilu pakalpojumu kvalitātes līmeni;
- 8) pret to nav ierosināta tiesvedība par nelikumīgu vai Jaunprātīgu profesionālu darbību, krāpšanu un/vai citu darbību, kas nav savienojama ar pilnvarotas sertifikācijas institūcijas funkcijām.

Pilnvarotās sertifikācijas institūcijas tiek akreditētas atbilstoši likumā "Par atbilstības novērtēšanu" noteiktajai kārtībai. Latvija var izmantot arī to pilnvaroto sertifikācijas institūciju pakalpojumus, ko ir akreditējusi Izpildkomiteja.

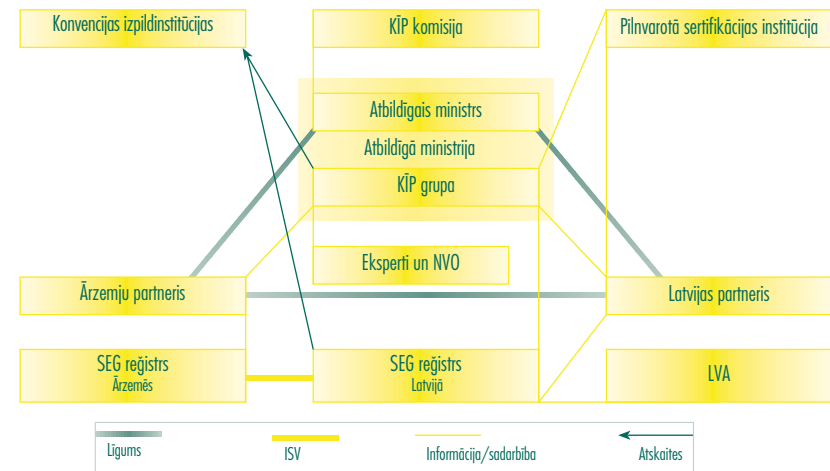
SEG reģistra uzdevums KĪP realizācijas shēmā ir nodrošināt ISV apliecinājumu (katrai ISV reģistra datu bāzē tiek piešķirts reģistrācijas numurs, kas ietver informāciju par tās izcelsmi) emitēšanu, ISV uzskaiti un pārvedumus starp valsts, juridisko personu kontiem, kā arī starp Latvijas un citu Konvencijas I pielikuma valstu reģistriem. Lai nodrošinātu pilnīgu SEG uzskaiti, SEG reģistrs apmainās ar informāciju ar *Latvijas Vides aģentūru* (LVA), kura gatavo ikgadējos pārskatus par SEG izmešiem un piesaisti.

KĪP realizācijas mehānisma shematiskais attēlojums dots 1. attēlā.

* Projektu balsīta emisiju tirdzniecība nozīmē, ka valsts pārdod daļu noteiktā daudzuma pirms pirmā saistību perioda un avansā saņemtos līdzekļus iegulda izmešu samazināšanā. Šī pieeja dod iespēju īstenot SEG izmešus samazinošus projektus ar vienkāršotu realizācijas mehānismu.

** Atbilstoši 16/CP.7.

1. attēls. KĪP realizācijas mehānisms

KĪP grupa sadarbībā ar ekspertiem un NVO apzina potenciālos projektus un investorus, kā arī novērtē projektu pieteikumus. KĪP komisija apstiprina projektus, piešķirot tiem KĪP statusu, kā arī lemj par līgumu parakstīšanu starp ārzemju partneri, Latvijas partneri un Latvijas valdību. Ārzemju partneris, Latvijas partneris un atbildīgā ministrija noslēdz līgumu. Pilnvarotā sertifikācijas institūcija veic projekta pārbaudi un sertificāciju. Saistību periodā Latvijas SEG reģistrs pārskaita sertificētās ISV no Latvijas partnera kontu uz ārzemju partnera kontu SEG reģistrā ārzemēs. SEG reģistrs un KĪP grupa regulāri atskaitās Konvencijas izpildinstitūcijām.

4. Veicamie pasākumi, termiņi un atbildīgās institūcijas

Lai nodrošinātu KĪP pirmā realizācijas veida atbilstības prasību izpildi un 3.2. nodaļā aprakstīto KĪP pārvaldības sistēmas izveidošanu, nepieciešams veikt šādus secīgus pasākumus:

- 1) iecelt par Protokola elastīgo mehānismu ieviešanu atbildīgo ministriju;
- 2) izveidot KĪP komisiju;
- 3) izveidot KĪP grupu (nodaļu) atbildīgās ministrijas sastāvā;

- 4) iecelt atbildīgo kontaktpersonu KĪP jautājumos;
- 5) sagatavot un apstiprināt vadlīnijas KĪP apstiprināšanai, monitoringam un pārbaudei;
- 6) izveidot un uzturēt Protokola elastīgo mehānismu interneta mājas lapu;
- 7) sagatavot un apstiprināt vadlīnijas projektu balstītai emisiju tirdzniecībai;
- 8) aprēķināt noteikto daudzumu;
- 9) izveidot nacionālo sistēmu SEG izmešu un piesaistes aprēķiniem;
- 10) izveidot SEG reģistru;
- 11) veikt pilnvaroto sertifikācijas institūciju akreditāciju.

Atbildīgo ministriju par Protokola elastīgo mehānismu ieviešanu iecel ar Ministru kabineta rīkojumu, ar kuru tiek apstiprināta šī stratēģija. KĪP stratēģijas ieviešanas rīcības plāns dots 1. tabulā.

1. tabula Rīcības plāns

Rīcība	Termiņš	Atbildīgā institūcija
KĪP komisijas nolikuma izstrāde un iesniegšana Ministru kabinetā	2002. gada 20. decembris	Atbildīgā ministrija
Ministru prezidenta rīkojuma par KĪP komisijas izveidi iesniegšana Ministru kabinetā	2002. gada 20. decembris	Atbildīgā ministrija
KĪP grupas nolikuma izstrāde un apstiprināšana	2003. gada 1. jūlijs	Atbildīgā ministrija
KĪP grupas izveide	2003. gada 1. jūlijs	Atbildīgā ministrija
Atbildīgās kontaktpersonas KĪP jautājumos iecelšana	2003. gada 1. jūlijs	Atbildīgā ministrija
Vadlīniju KĪP apstiprināšanai, monitoringam un pārbaudei sagatavošana	2003. gada 1. oktobris	Atbildīgā ministrija
Vadlīniju ikgadējo pārskatu par KĪP sagatavošanai tulkošana	2003. gada 1. novembris	Atbildīgā ministrija
Interneta lapas izveidošana	2003. gada 1. decembris	Atbildīgā ministrija
Projektu balstītas emisiju tirdzniecības vadlīniju sagatavošana	2004. gada 1. maijs	Atbildīgā ministrija
Projektu uzraudzība	2003. gada 1. janvāris – 2012. gada 31. decembris	Atbildīgā ministrija
Informatīvs ziņojums Ministru kabinetam par ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokolā paredzēto kopīgi īstenojamo projektu realizācijas stratēģijas (2002–2012) ieviešanas pasākumu izpildi	2004. gada 1. jūlijs un turpmāk katru trešo gadu līdz 2012. gada 1. jūlijam	Atbildīgā ministrija
Aprēķināts noteiktais daudzums un nacionālā sistēmas SEG izmešu un piesaistes aprēķiniem izveide	2006. gada 1. janvāris	Atbildīgā ministrija
SEG reģistra izveide	2006. gada 31. decembris	Atbildīgā ministrija
KĪP dokumentācijas pārbaude	2008. gada 1. janvāris – 2012. gada 31. decembris	Atbildīgā ministrija
Atskaites par KĪP Konvencijas sekretariātam	2008. gada 1. janvāris – 2012. gada 31. decembris	Atbildīgā ministrija
ISV apliecinājumu emitēšana, ISV uzskaitē un pārveidumu nodrošinājums	2008. gada 1. janvāris – 2012. gada 31. decembris	Atbildīgā ministrija
Informatīvs ziņojums Ministru kabinetam par ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokolā paredzēto kopīgi īstenojamo projektu realizācijas stratēģijas (2002–2012) ietvaros realizētajiem projektiem	2009. gada 1. jūlijs un turpmāk katru gadu līdz 2012. gada 1. jūlijam	Atbildīgā ministrija

5. Pasākumu izpildei nepieciešamais finansējums

KĪP grupai būs jāveic kā uzdevumi, kas ir tieši saistīti ar projektiem, tā arī uzdevumi, kas saistīti ar Latvijas dalības elastīgajos mehānismos nodrošināšanu. Pirmās uzdevumu grupas izmaksas tiks iekļautas kopējās projekta izmaksās un tās segs projekta iesniedzējs, kamēr otrās uzdevumu grupas nodrošināšanai ir nepieciešams finansējums no valsts pamatbudžeta un speciālā budžeta līdzekļiem. KĪP grupai nepieciešamie finansu resursi otrās uzdevumu grupas nodrošināšanai no 2003. līdz 2006. gadam ir aptuveni 155 tūkst. LVL, no tiem 110,3 tūkst. LVL būtu jāsedz no valsts pamatbudžeta un pārējie — no speciālā budžeta līdzekļiem. No valsts pamatbudžeta un speciālā budžeta nepieciešamā papildus finansējuma KĪP grupas izpildei un uzturēšanai aprēķins dots 2. tabulā.

2. tabula KĪP grupas izmaksas, LVL

Postenis	2003. gads	2004. gads	2005. gads	2006. gads
Darbinieku skaits	3	4	4	4
Ikgadējie izdevumi	29 109,88	39 357,12	39 357,12	39 357,12
Darba algas	13 200,00	16 800,00	16 800,00	16 800,00
Sociālās apdrošināšanas maksājumi (24,09%)	3 179,88	4 047,12	4 047,12	4 047,12
Komandējumu izdevumi	3 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00
Pakalpojumu apmaksas:				
telefonu apmaksas	1 380,00	2 160,00	2 160,00	2 160,00
internets	2 600,00	2 600,00	2 600,00	2 600,00
kancelejas preces	600,00	600,00	600,00	600,00
semināru organizēšana	100,00	100,00	100,00	100,00
Transporta izdevumi	800,00	800,00	800,00	800,00
Īres un komunālie maksājumi	1 200,00	1 200,00	1 200,00	1 200,00
Grāmatu un žurnālu iegāde, pasta izdevumi	50,00	50,00	50,00	50,00
Līgumi ar ekspertiem	3 000,00	7 000,00	7 000,00	7 000,00
Vienreizējie izdevumi	6 330,00	2 130,00	–	–
Darba vietas iekārtošana:				
mēbeles	1 200,00	400,00	–	–
telefoni	30,00	30,00	–	–
mob. telefonu iegāde	450,00	150,00	–	–
datori un programmatūra	4 650,00	1 550,00	–	–
Pavisam	35 439,88	41 487,12	39 357,12	39 357,12

Izdevumi, kas tieši saistīti ar projektu, piemēram, projekta pieteikuma pārbaude, apliecināšana, sertifikācija un atskaišu sagatavošana, sastāda vidēji 10% no projekta KĪP komponentes summas un tā sedz projekta iesniedzējs — Latvijas vai ārvalsts partneris. Slēdzot līgumu starp atbildīgo ministriju un projekta dalībniekiem, 1% no projekta kopējās summas tiks novirzīts KĪP sistēmas attīstībai.

SEG reģistra izveidi un uzturēšanu organizē atbildīgā ministrija. SEG reģistru paredzēts izveidot no 2004. līdz 2006. gadam. Pašlaik nav skaidrs, kādam jābūt SEG reģistram, bet tā izveidei nepieciešamās izmaksas jāsedz no speciālā budžeta līdzekļiem. Sākot ar 2007. gada 1. janvāri būs nepieciešami finansu resursi SEG reģistra uzturēšanai, kuri jāsedz no valsts pamatbudžeta līdzekļiem. SEG reģistra izveides un uzturēšanas indikatīvās izmaksas būs iekļautas Klimata pārmaiņu novēršanas programmā.

LVA VARAM uzdevumā veic obligāto SEG izmešu un piesaistes pārrēķinu no 1990.–2000. gadam no speciālā budžeta līdzekļiem. Šie pārrēķini būs par pamatu noteiktā daudzuma aprēķināšanai, tādējādi papildus izmaksas šim pasākumam nebūs nepieciešamas. LVA atbildīgās ministrijas uzdevumā jāizveido un jāuztur nacionālā sistēma SEG izmešu un piesaistes aprēķiniem Nacionālās sistēmas izveides un uzturēšanās izmaksas nav novērtētas finansu trūkuma dēļ. Nacionālās sistēmas izveides un uzturēšanas indikatīvās izmaksas būs iekļautas Klimata pārmaiņu novēršanas programmā.

6. Pārskata sniegšanas un novērtēšanas kārtība

Atbildīgā ministrija iesniedz Ministru Kabineta informatīvu ziņojumu par ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokolā paredzēto kopīgi īstenojamo projektu realizācijas stratēģijas (2002 — 2012) ieviešanas pasākumu izpildi līdz 2004. gada 1. februārim un turpmāk katru trešo gadu līdz 1. februārim, kā arī ikgadēju informatīvu ziņojumu par ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokolā paredzēto kopīgi īstenojamo projektu realizācijas stratēģijas (2002 — 2012) ietvaros realizētajiem projektiem iesniedz Ministru kabinetā līdz 2009. gada 1. jūlijam un turpmāk katru gadu līdz 1. jūlijam. Atbildīgā ministrija arī sagatavo un iesniedz Ministru

Kabineta apstiprināšanai nacionālos ziņojumus ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms Konvencijas dalībvalstu sanāksmju lēmumos noteiktā nacionālo ziņojumu iesniegšanas termiņa.

7. Pielikumi

1. pielikums. KĪP pirmā un otrā realizācijas veida prasību salīdzinājums

Kritēriji	1. realizācijas veids*	2. realizācijas veids*	Institūcijas Latvijā
Kioto protokola dalībvalsts	X	X	ir
Aprēķināts noteiktais daudzums	X	X	nav
Pārskats par SEG izmešiem	X	—	Latvijas Vides aģentūra
Reģistrs	X	X	nav
Par Protokola elastīgajiem mehānismiem atbildīgā kontaktpersona	X	X	nav
Nacionālās vadlīnijas projektu sagatavošanai, apstiprināšanai un monitoringam	X	—	nav
KĪP posmi			
1. Projekta izstrāde	Projekta ierosinātājs	Projekta ierosinātājs	Projekta ierosinātājs
2. Apstiprināšana	Nacionālā institūcija	Starptautiskā institūcija	Pilnvarotā sertifikācijas institūcija
3. Reģistrācija	Nacionālā institūcija	Starptautiskā institūcija	KĪP grupa
4. Monitorings	Projekta ierosinātājs	Projekta ierosinātājs	Projekta Latvijas partneris
5. Verifikācija	Nacionālā institūcija	Starptautiskā institūcija	Pilnvarotā sertifikācijas institūcija
6. Sertifikācija	Nacionālā institūcija	Starptautiskā institūcija	Pilnvarotā sertifikācijas institūcija
7. ISV, NDV, SIS emitēšana	Reģistrs	Reģistrs	SEG reģistrs

2. pielikums. Lietoto terminu skaidrojums

ANO Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām ir vienošanās, kurai ir pievienojušās 185 valstis, lai 2000. gadā panāktu SEG izmešu apjoma samazinājumu līdz 1990. gada apjomam. Konvencijai ir divi pielikumi: "I Valstis, kurām ir izmešu stabilizēšanas saistības", un "II Valstis, kuras apņēmušās finansēt izmešu samazināšanas pasākumus".

* angl. "Track 1" un "Track 2"

Bāzes scenārijs ir ekonomiskā attīstība izvēlētam laika periodam, kurā ietvertas visas tās pārmaiņas, kas sagaidāmas šajā periodā kā valsts normālas ekonomiskās attīstības rezultāts. Tajā nav ietverta nekāda papildu rīcība, kas izriet no neplānotajiem pasākumiem SEG izmešu apjoma samazināšanai vai piesaistes palielināšanai.

CO₂ ekvivalents — pārējo SEG izmešu daudzumu izsaka CO₂ ekvivalentos, izmantojot to globālās sasilšanas potenciālu.

Elastīgie mehānismi — Kioto protokolā paredzētie mehānismi SEG izmešu samazināšanai, kurus var realizēt ne tikai katra valsts individuāli, bet arī valstis kopīgi sadarbojoties, ievērojot savas intereses.

Izmešu samazinājuma vienība (ISV) ir SEG izmešu samazinājums, kas pārnāks KĪP rezultātā. 1 ISV atbilst 1 tonnai CO₂ ekvivalentu.

Izpildkomiteja ir Konvencijas institūcija, kas atbild par tīras attīstības mehānisma projektu uzraudzību.

Kioto protokols paredz individuāli vai kopīgā rīcībā samazināt SEG izmešu apjomu laikā no 2008. līdz 2012. gadam par 5% zem bāzes gada līmeņa. Protokolam ir divi pielikumi: "A. Siltumnīcefekta gāzes, to uzskaites sektori un avotu kategorijas" un "B. Valstis, kurām ir izmešu samazināšanas saistības".

Klimata pārmaiņas ir ar cilvēka darbību tieši vai netieši saistītas klimata pārmaiņas, kas radušās izmainoties Zemes atmosfēras sastāvam un kas papildus klimata dabiskajām pārmaiņām novērotas noteiktos laika periodos.

Kopīgi īstenojamie projekti ir pieļaujami starp Kioto protokola B pielikuma valstīm. Investors — valsts vai privātu uzņēmums — par ieguldījumiem SEG izmešu samazināšanā saņem ISV, kuras var pārdot vai nu savai valdībai, vai starptautiskajā tirgū, ja tāds tiks izveidots. Investorvalsts drīkst izmantot šīs vienības savu saistību izpildei, tādējādi izmantojot cenu starpību starp izmešu samazināšanu savā valstī un mazāk attīstītā valstī. Investorvalsts drīkst "mainīt" savas investīcijas pret saņēmējvalstī pieejamām ISV.

Kopīgi īstenojamie pilotprojekti, kas ir kopīgi īstenojamo projektu pilotfāze, ir aktivitātes, kas iespējamas starp attīstītajām valstīm (un to uzņēmumiem) un attīstības valstīm (un to uzņēmumiem).

Nacionālā sistēma ir Kioto protokola 5. pantā minētā sistēma SEG izmešu un piesaistes aprēķiniem, izmešu un piesaistes prognozēm un atskaišu sagatavošanai Konvencijas sekretariātam.

Noteiktais daudzums ir kopējais pieļaujamais SEG izmešu apjoms, ko

attīstītās valstis ir apņēmušās nepārsniegt Protokola pirmajā saistību periodā.

Papildināmība nozīmē, ka KĪP rezultātā radītajam izmešu samazinājumam jābūt papildus spēkā esošo likumdošanas aktu un politikas dokumentu prasībām.

Siltumnīcas efektu izraisošās gāzes ir atmosfēras dabiskās un antropogēnās gāzveida sastāvdaļas, kas absorbē un reemitē infrasarkanā starojumu — oglekļa dioksīds (CO₂), metāns (CH₄), vienvērtīgā slāpekļa oksīds (N₂O), fluorogļūdeņraži (HFC), perfluoroglekļa savienojumi (PFC), sēra heksafluorīds (SF₆), oglekļa oksīds (CO), slāpekļa oksīdi (NO_x) un nemetāna gaistošie organiskie savienojumi (NMGOS).

Starptautiskā emisiju tirdzniecība — valstis, kurās SEG izmešu apjomi ir zem to saistību līmeņa, var pārdot savas neizmantotās "izmešu atļaujas" valstij, kas pārsniegusi savu pieļaujamo izmešu apjomu, kā rezultātā izmešu apjoms kopumā nemainās. Noteiktā daudzuma vienība atbilst 1 tonnai CO₂ ekvivalentu.

Tīras attīstības mehānisms ir līdzīgs kopīgi īstenojamiem projektiem. Galvenā atšķirība ir tā, ka tīras attīstības mehānisms iesaista jaunattīstības valstis, kuras nav uzņēmušās izmešu samazināšanas saistības. Mehānisma galvenais mērķis ir tīrāku tehnoloģiju ieviešana jaunattīstības valstīs, investoram saņemot sertificētu izmešu samazinājumu. 1 sertificētā izmešu samazinājuma vienība atbilst 1 tonnai CO₂ ekvivalentu.

Joint Implementation Strategy as Defined In the Kyoto Protocol to the UN Framework Convention on Climate Change (2002–2012)

1. Introduction

On 29 October 2002, the Cabinet of Ministers of the Republic of Latvia approved the Strategy of Joint Implementation for 2002–2012 as defined in the Kyoto Protocol to the UN Framework Convention of Climate Change and passed Regulations of the Cabinet of Ministers No. 653 "On the Strategy of Joint Implementation (2002–2012) as Defined In the Kyoto Protocol to the UN Framework Convention on Climate Change".

The Regulations of the Cabinet of Ministers No. 653 stipulate that the Ministry of Environmental Protection and Regional Development is the institution, which is responsible for the implementation of the Strategy. By December 2002, the Ministry shall submit the draft ordinance of the Prime Minister on setting up the Joint Implementation Commission, as well as submit the Regulation on the Joint Implementation Commission to the Cabinet of Ministers for consideration.

The Strategy requires that the Ministry of Environmental Protection and Regional Development to establish the Joint Implementation Group.

The Saeima (Parliament) of the Republic of Latvia ratified the UN Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) in 1995 and the Kyoto Protocol to the UNFCCC in 2002. By signing the Kyoto Protocol, Latvia undertook to reach 8% reduction (compared to 1990) of emissions of greenhouse gases responsible for global warming during 2008–2012.

The Protocol allows for the use of three flexible mechanisms to reduce emissions of greenhouse gases (GHG) — Joint Implementation (JI), the Clean Development Mechanism (CDM) and International Emissions Trading (ET).

The Joint Implementation offers the developed countries the opportunity of investing in greenhouse gas emissions reduction in countries where they can benefit from this activity under the Protocol and where governments might be short of the necessary resources. The investor in this case will be able to earn the "emissions reduction units" (ERU) for the amount of reduced emissions in the host country. To be able to efficiently work with JI projects, each country may develop its own criteria for participation in such projects.

Although interest of investors to participate in JI activities in Latvia is high, there is still a risk that the Protocol will not take effect. The Protocol will gain effect when it is ratified by at least 55 countries, including the countries identified in Annex I of the UNFCCC, with total carbon-dioxide emissions accounting for at least 55 % of the 1990 figure for total CO₂ emissions. On 24 July 2002, 76 countries had ratified the Protocol of which 23 were Annex I countries of the UNFCCC with total emissions equalling to 36% of world GHG emission, which is the reason why the Protocol has not yet taken effect*.

27 projects were implemented in Latvia in the pilot phase for Joint Implementation, or Activities Implemented Jointly (AIJ), (total 72 projects in countries of Central and Eastern Europe). The investor countries are not entitled to ERU for AIJ. More than

* Source: <http://unfccc.int/resource/kpstats.pdf>

half of projects carried out in Latvia during the pilot phase dealt with replacement of fossil fuels with renewable energy resources in boiler houses, construction of co-generation plants that allowed drawing foreign financial resources, master new technologies and acquire experience of international co-operation.

Joint Implementation Strategy as defined in the Kyoto Protocol to the UN Framework Convention on Climate Change (2002–2012) (JI Strategy) was developed on the basis of Ordinance No. 344 of the Prime Minister of Latvia of October 9, 2001 and Minutes No. 18, §38 of the session of the Cabinet of Ministers of April 30, 2002. To avoid the need to amend these documents, JI Strategy was developed in line with provisions of Articles 23–26 of the Regulations of the Cabinet of Ministers No. 111 of March 12, 2002 (the “Roll of Order of the Cabinet of Ministers”). JI Strategy was developed matching the Joint Implementation Concept as defined in the Kyoto Protocol to the UN Framework Convention on Climate Change (2002–2012) approved by the Cabinet of Ministers on April 30, 2002. The key goals identified in the Concept are:

- 1) to promote prevention of the global climate change;
- 2) to create the foundation for Joint Implementation policy targeted at attraction of additional investment for implementation of environmentally friendly and energy efficient projects;
- 3) to propose to the Cabinet of Ministers the option for optimal governance of Joint Implementation projects and fulfilment of requirements of UNFCCC.

In accordance with the approved Concept and to be able to fully benefit from the advantages offered by the Joint Implementation, it is necessary to create a permanent institutional structure that would study potential projects and attract investors.

2. The goal, objectives and expected results of JI strategy

The goal of JI Strategy is to promote elimination of climate change by attracting investors to projects aimed at GHG emissions reduction.

To achieve this goal JI Strategy stipulates the following objectives:

- 1) to carry out procedures to assure that Latvia conforms with the JI Track 1 *

requirements (see Annex 1);

- 2) to develop the necessary legal acts, to create the institutional system and implement the related activities;
- 3) to define tasks of institutions involved in JI projects and their interoperability to support the JI cycle;
- 4) to identify deadlines, responsible entities and the needed financial resources to implement activities.

Experience shows that investor countries are interested in the projects where the JI component (i.e. additionality costs) is not less than one million LVL and which normally corresponds to 10–20% of total project costs. This means that JI projects will promote drawing of 5–10 times bigger financing.

Potential JI projects for the next three years might lie in the area of higher CO₂ removal levels in forestry, biogas collection and further use in household waste disposal sites, biogas collection and further use in farms, replacement of fossil fuels with the renewable resources, including water, sun and geothermal energy and biofuel, use of new efficient, environmentally friendly technologies in energy industry.

The expected outcomes of the implementation of JI Strategy are:

- 1) creation of technical, financial and administrative management system of JI projects;
- 2) creation of project portfolio.

3. Activities to implement the set goals and objectives

3.1. JI project implementation

The Kyoto Protocol and decisions passed by the conferences of the Parties form the regulatory base of JI projects. They foresee two types of implementation or tracking of JI projects on the national level. If the host country matches the eligibility criteria (see Annex 1), it may identify and use the country's own modalities for calculation of baseline scenarios of projects, to certify emissions reduction and issue ERU (Track 1). Conversely, the second procedure (Track 2)

* JI tracks are defined in Decision No. 16/CP.7 of the 7th session of the Conference of the Parties to the UNFCCC

is applied if the host Party does not meet all the eligibility requirements. In such cases, the procedure of baseline setting and certification of emissions reduction is supervised by the Supervisory Committee*. The country is eligible to Track 1 if it is in compliance with the following preconditions**:

- 1) it has ratified the Kyoto Protocol;
- 2) it has established its assigned emissions reduction amount and has in place the national system for the estimation of anthropogenic emissions by sources and anthropogenic removals by sinks of GHG;
- 3) it has in place the national GHG registry;
- 4) it has submitted to the secretariat the annual inventory of GHG emissions and removals and the required national reports;
- 5) it has identified the focal point for JI projects;
- 6) there are guidelines and procedures for JI approval, monitoring and verification.

To be able to apply JI Track 1 procedure, the country should meet all the above-mentioned preconditions. At the moment Latvia satisfies two requirements — the Saeima (Parliament) of the Republic of Latvia ratified the Kyoto Protocol on 20 May 2002 (the law took effect on 13 June 2002), and Latvia submits its annual inventories of GHG emissions and removals to the secretariat and has submitted three national communications within deadlines established by the conferences of the Parties to the UNFCCC.

The objective of this strategy is to ensure the implementation of the requirements mentioned in Paragraph 5 and Paragraph 6 and the remaining requirements will be included in Climate Change Mitigation Program as items that are not directly linked to JI.

3.2. Tasks and mechanisms of work of institutions involved in JI

The internationally accepted*** JI implementation scheme consists of the following main phases:

- 1) drafting and signing the Memorandum of Understanding (MoU) between the involved parties;
- 2) development of JI project application;
- 3) approval of the JI project application;

- 4) verification and certification of the baseline of the project;
- 5) drafting and signing the agreement on each project;
- 6) project implementation;
- 7) ERU registration and transfer;
- 8) reporting;
- 9) monitoring of project implementation.

JI project implementation procedure involves international institutions, public administration bodies and private enterprises; therefore, establishment of the corresponding institutional system to ensure conformity assessment and successful administration of JI Track 1 becomes an important task. The description of the suggested institutional system and scheme of operations is provided below.

The climate change policy lies in the competence of the Cabinet of Ministers**, as this is not purely environmental problem because of its close relation to the development of other sectors of economy. Therefore, *the Cabinet of Ministers* appoints the responsible ministry and delegates this ministry the task to carry out all the necessary activities to ensure JI project implementation. The Cabinet of Ministers also sets up the *JI Commission* comprising representatives from the Ministry of Economy, Ministry of Finance, Ministry of Environmental Protection and Regional Development, Ministry of Agriculture, Ministry of Transport, Ministry of Foreign Affairs and relevant non-governmental institutions (NGO). JI Commission approves projects thus awarding them the JI project status and decides on signing agreements between the foreign partner, Latvian partner and the government of Latvia.

The *responsible Ministry* is authorised:

- 1) to sign the MoU with the investor country. The MoU stipulates general co-operation principles between the countries and is concluded prior to implementation of each JI project;
- 2) to appoint (with the ministerial decision) the focal point for the flexible mechanisms of the Protocol, including JI;
- 3) to approve project selection criteria and guidelines for project approval, monitoring and verification developed by the JI Group;
- 4) to sign the contract between the foreign partner, Latvian partner and the government of Latvia on each project submitted to the JI commission with the attached letter of approval from the relevant line ministry.

With the increasing amounts of work and number of staff, it is planned to set up the JI Group as a separate structural unit (department) functioning within the responsible ministry. The JI Group:

* See Annex 2

**JI tracks are defined in Decision No. 16/CP.7 of the 7th session of the Conference of the Parties to the UNFCCC

*** Conference of the Parties, decisions No. 16/CP.7 and 17/CP.7

** Ordinance No. 344 of the Prime Minister of 9 October 2001
Ordinance No. 325 of the Prime Minister of 6 September 2000
Ordinance No. 158 of the Prime Minister of 2 June 1997

- 1) fulfils the functions of the JI Commission secretariat;
- 2) prepares Memorandum of Understanding with investor countries;
- 3) prepares JI project approval, monitoring and verification guidelines and requirements for Independent entities;
- 4) identifies potential projects and project hosts (Latvian partners);
- 5) organises tenders of project financing entities (foreign partners) for concrete project types;
- 6) checks JI documents, if necessary by involving experts. The goal of such verification is to ensure compliance of the submitted projects to JI criteria;
- 7) organises verification of project baseline scenarios, which is carried out by an Independent entity;
- 8) prepares draft contracts between the foreign party, Latvian party and the government of Latvia on each project;
- 9) ensures technical and financial supervision of projects;
- 10) prepares reports on JI project implementation to submit them to the UNFCCC Secretariat;
- 11) provides information about JI projects to local governments, enterprises and the community;
- 12) prepares proposals for participation of Latvia in International Emissions Trading;
- 13) prepares proposals for Project-based Emissions Trading*.

Jl Group leader is the contact person responsible for JI. The group leader requests the GHG registry to register and transfer ERU certification.

The Latvian partner organises public discussion of the project in cases and according to the procedure laid down in Latvia's legislation and monitors emission reduction during the time of project implementation. The Latvian partner is the project host and it may be any physical or legal entity.

Independent entity carries out verification of the project baseline scenario, approves the scenario and certifies ERU indicated in the project. Any enterprise may become the Independent entity provided that the enterprise**:

- 1) is a legal entity;
- 2) employs a sufficient number of persons having the necessary knowledge to perform all function relevant to the verification of JI projects generated ERU;
- 3) is financially stable;
- 4) is able to fulfil all the legal and financial liabilities arising from its activities;
- 5) has documented internal work procedures;

* Project based emissions trading means that the state sells a certain part of the assigned amount prior to the end of the first commitment period and funds received in advance are invested in emissions reduction. This approach allows realisation of GHG emissions reduction projects with a simplified mechanism of implementation.

**According to 16/CP.7.

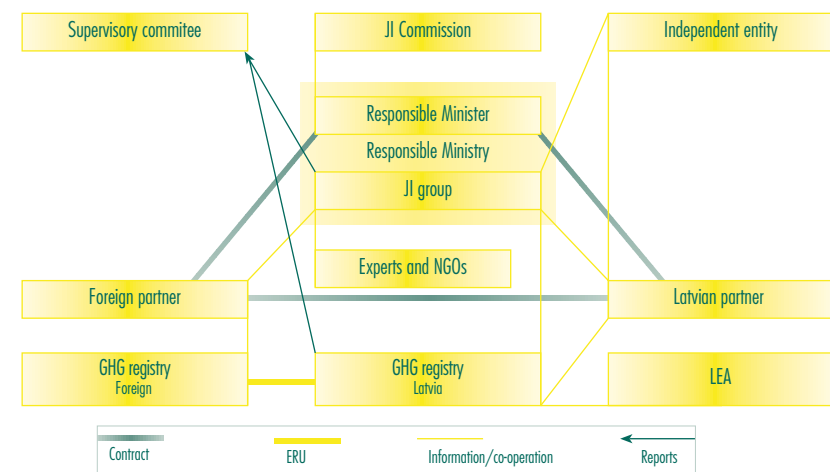
- 6) has the necessary technical expertise and understanding of the basic guidelines for JI operation, environmental issues relevant to JI project verification, setting and monitoring of project baseline scenarios, relevant environmental auditing requirements and methodologies, methods of accounting of anthropogenic emissions and/or removals by sinks;
- 7) has the management structure able to secure stable quality level of delivered services;
- 8) is not involved in any pending judicial process for illegal professional activity and malpractice, fraud and/or other activity incompatible with its functions as an Independent entity;

Independent entities are accredited in line with the law "On Conformity Assessment". Latvia may also use services of the authorised certification institutions accredited by the Supervisory Committee.

The task of *GHG registry* in JI implementation scheme is to issue ERU certification (each ERU is given a registration number in the registry data base which contains information about its origin), ERU accounting and transfer between accounts of the government, legal entities and between registries of Latvia and other registries in UNFCCC Annex I countries. To ensure complete GHG accounting, GHG registry exchanges information with the Latvian Environment Agency (LEA), which is in charge of the annual reporting obligations on GHG emissions and removals.

Jl project's implementation scheme is presented in Figure 1.

Figure 1. JI implementation mechanism

Jl Group together with experts and NGOs review potential projects and investors and evaluate project applications. Jl Commission approves projects awarding them the status of a Jl project and decides on signing the contract between the foreign partner, Latvian partner and the government of Latvia. The agreement is concluded between the foreign partner, Latvian partner and the responsible ministry. The Independent entity carries out verification of the project and project certification. During the commitment period, the Latvian GHG registry transfers certified ERU from the account of the Latvian partner to the account of the foreign partner in the foreign GHG registry. GHG registry and Jl group regularly report to Supervisory committee of the UNFCCC.

4. Activities, deadlines and responsible institutions

To meet the conformity requirements of Jl Track 1 and set up the Jl Management system as presented in Section 3.2., it is necessary to carry out the following consecutive activities:

- 1) to appoint the ministry responsible for the implementation of the flexible mechanisms;
- 2) to set up the Jl Commission;
- 3) to establish the Jl Group as a unit in the responsible ministry;
- 4) to appoint the focal point responsible for Jl issues;
- 5) to prepare and approve guidelines for Jl approval, monitoring and verification;
- 6) to create and maintain a web page on flexible mechanisms;
- 7) to prepare and approve guidelines for project based emissions trading;
- 8) to estimate the assigned amounts;
- 9) to create the national system for estimation of anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of GHG;
- 10) to create the national GHG Registry;
- 11) to accomplish accreditation of Independent entities.

The Ordinance of the Cabinet of Ministers is the legal instrument to appoint the ministry responsible for implementation of flexible mechanisms of the Protocol and to approve the strategy herein. Action plan for Jl strategy implementation is presented in Table 1.

Table 1

Action Plan

Action	Deadline	Responsible entity
Development of Regulations on the Jl Commission and submission to the Cabinet of Ministers	December 20, 2002	Responsible ministry
Submission of the Ordinance of the Prime Minister on establishment of the Jl Commission to the Cabinet of Ministers	December 20, 2002	Responsible ministry
Development and approval of Regulations on the Jl Group	July 1, 2003	Responsible ministry
Establishment of the Jl Group	July 1, 2003	Responsible ministry
Appointing the contact point on Jl issues	July 1, 2003	Responsible ministry
Preparing guidelines for Jl approval, monitoring and verification	October 1, 2003	Responsible ministry
Translation of guidelines for preparation of annual reports on Jl	November 1, 2003	Responsible ministry
Creation of the web page	December 1, 2003	Responsible ministry
Preparing guidelines for project based emissions trading	May 1, 2004	Responsible ministry
Supervision of projects	January 1, 2003 — December 31, 2012	Responsible ministry
Information report to the Cabinet of Ministers on implementation of activities laid down in the of Jl strategy (2002–2012) as defined in UNFCCC Kyoto Protocol	July 1, 2004 and further every third year till July 1, 2012	Responsible ministry
Estimation of the assigned amounts and creation of the national system of estimation of GHG emissions and removals	January 1, 2006	Responsible ministry
Creation of GHG registry	December 31, 2006	Responsible ministry
Verification of Jl documentation	January 1, 2008 — December 31, 2012	Responsible ministry
Reports on Jl to the UNFCCC Secretariat	January 1, 2008 — December 31, 2012	Responsible ministry
Issue of ERU certification, ERU accounting and transfer	January 1, 2008 — December 31, 2012	Responsible ministry
Information report to the Cabinet of Ministers projects implemented within the scope of the Jl strategy (2002–2012) as defined in UNFCCC Kyoto Protocol	July 1, 2009 and further every year till July 1, 2012	Responsible ministry

5. Financing needed for implementation of activities

The Jl Group shall perform tasks that are directly related to projects and also tasks that are linked with the participation of Latvia in flexible mechanisms. Costs of doing the first group of tasks will be included in total project costs and will be borne by the project applicant. Costs of the second group of tasks will require funding from the state basic budget and the state special budget.

The estimated resources needed for the JI Group to perform the second group of tasks in 2003–2006 is approximately 155 thousand LVL, of which 110,3 thousand LVL should come from the state basic budget and the rest — from the state special budget. Estimation of the necessary additional financing from the state basic budget and state special budget to set up and maintain the JI group is presented in Table 2.

Table 2 JI group costs, LVL

Action	Deadline	Responsible entity
Development of Regulations on the JI Commission and submission to the Cabinet of Ministers	December 20, 2002	Responsible ministry
Submission of the Ordinance of the Prime Minister on establishment of the JI Commission to the Cabinet of Ministers	December 20, 2002	Responsible ministry
Development and approval of Regulations on the JI Group	July 1, 2003	Responsible ministry
Establishment of the JI Group	July 1, 2003	Responsible ministry
Appointing the contact point on JI issues	July 1, 2003	Responsible ministry
Preparing guidelines for JI approval, monitoring and verification	October 1, 2003	Responsible ministry
Translation of guidelines for preparation of annual reports on JI	November 1, 2003	Responsible ministry
Creation of the web page	December 1, 2003	Responsible ministry
Preparing guidelines for project based emissions trading	May 1, 2004	Responsible ministry
Supervision of projects	January 1, 2003 — December 31, 2012	Responsible ministry
Information report to the Cabinet of Ministers on implementation of activities laid down in the of JI strategy (2002–2012) as defined in UNFCCC Kyoto Protocol	July 1, 2004 and further every third year till July 1, 2012	Responsible ministry
Estimation of the assigned amounts and creation of the national system of estimation of GHG emissions and removals	January 1, 2006	Responsible ministry
Creation of GHG registry	December 31, 2006	Responsible ministry
Verification of JI documentation	January 1, 2008 — December 31, 2012	Responsible ministry
Reports on JI to the UNFCCC Secretariat	January 1, 2008 — December 31, 2012	Responsible ministry
Issue of ERU certification, ERU accounting and transfer	January 1, 2008 — December 31, 2012	Responsible ministry
Information report to the Cabinet of Ministers projects implemented within the scope of the JI strategy (2002–2012) as defined in UNFCCC Kyoto Protocol	July 1, 2009 and further every year till July 1, 2012	Responsible ministry

Costs that are directly linked with the project, for instance, verification of project application, confirmation, certification and writing reports constitute in the average 10% of project JI component and are paid by the project applicant

— Latvian or foreign partner. In the contract signed between the responsible ministry and project participants, the parties agree that 1% of total project amount will be directed to the development of JI system.

The responsible ministry organises the set-up and maintenance of the GHG Registry. It is planned to establish the GHG Registry between 2004 and 2006. At the moment, the procedures of work of GHG Registry are not clearly defined yet, costs of formation should be covered from the state special budget. Financial resources for maintenance of GHG Registry will be needed starting with January 1, 2007 and should be provided from the state basic budget. Indicative costs of GHG Registry formation and maintenance will be included in the Climate Change Prevention Programme.

LEA (task is delegated by MEPRD) carries out the mandatory recalculation of GHG emissions and removals from 1990 till 2000 and the resources received from the state special budget. These re-estimations will serve also as the base to calculate the assigned amounts and, therefore, additional funds for the latter will not be needed. LEA, according to the mandate of the responsible ministry, shall create and maintain the national system of estimation of anthropogenic emissions by sources and removals by sinks. Costs of creation and maintenance of the National System are not yet assessed because of inadequate financial resources. Indicative costs of establishment and maintenance of the National System will be included in the Climate Change Mitigation Programme.

6. Procedure of submission and evaluation of the report

The responsible ministry shall submit to the Cabinet of Ministers the Information Report on implementation of activities contained in the JI project implementation strategy (2002–2012) as defined in the UNFCCC Kyoto Protocol. First report will cover the period till 1 February 2004 and onwards will be submitted by 1 February every third year. The annual information report on projects implemented in line with the JI project implementation strategy (2002–2012) as defined in the UNFCCC Kyoto Protocol shall be submitted annually to the Cabinet of Ministers by July 1, 2009 and onwards annually by 1 July. The

responsible ministry shall draft and submit for approval to the Cabinet of Ministers the national communications at least three months before the deadline for submission of national communications identified by sessions of the conference of the parties to the UNFCCC.

7. Annexes

Annex 1 Comparison between JI Track 1 and Track 2

Criteria	Track 1	Track 2	Institutions in Latvia
Party to the Kyoto Protocol	X	X	Yes
Estimated assigned amount	X	X	No
Report on GHG emissions	X	–	Latvian Environment Agency
Registry	X	X	No
Responsible contact point for flexible mechanisms	X	X	No
National guidelines for project preparation, approval and monitoring	X	–	No
JI phases			
1. Project development	Project initiator	Project initiator	Project initiator
2. Approval	National institution	International institution	Independed entity
3. Registration	National institution	International institution	Jl group
4. Monitoring	Project initiator	Project initiator	Latvian partner to the project
5. Verification	National institution	International institution	Independed entity
6. Certification	National institution	International institution	Independed entity
7. Emission of ERU, AAU, CER	Registry	Registry	GHG registry

Annex 2 Definitions

Activities Implemented Jointly (AIJ). The pilot phase for Joint Implementation (JI), that allows for project activity among the developed countries (and their companies) and between the developed and developing countries (and their companies).

Assigned Amounts. The total amount of greenhouse gas emissions that each developed country has agreed that its emissions will not exceed in the first commitment period (2008–2012).

Additionality. According to the Kyoto Protocol Articles on JI and the CDM, ERUs will be awarded to project-based activities provided that the projects achieve reductions that are additional to those that otherwise would occur.

Baseline. A projected level of future emissions against which reductions by project activities could be determined, or the emissions that would occur without policy intervention.

CO₂ equivalent. The amount of the rest GHG emissions is submitted in CO₂ equivalents according to the potential of global warming.

Clean Development Mechanism (CDM) projects undertaken in developing countries are intended to meet two objectives: to address the sustainable development needs of the host country; and to generate emissions credits that can be used to satisfy commitments of Annex 1 Parties and thus increase flexibility in where government Parties meet their reduction commitments.

Climate Change. A change of climate which is attributed directly or indirectly to human activity that alters the composition of the global atmosphere and which is in addition to natural climate variability over comparable time periods.

Flexibility Mechanisms. Procedures that allow Annex 1 Parties to meet their commitments under the Kyoto Protocol based on actions outside their own borders. As potentially market-based mechanisms, they have the potential to reduce the economic impact of greenhouse gas emission reduction requirements. They include JI, the CDM and ET.

Emissions Reduction Unit (ERU). The ERU represents a specified amount of greenhouse gas emissions reductions achieved through a Joint Implementation project or as the unit of trade in greenhouse gas emissions trading systems.

Emissions Trading (ET). A market-based approach to achieving environmental objectives that allows those reducing GHG emissions below what is required to use or trade the excess reduction to offset emissions at another source inside or outside the country. Trading can occur at the domestic, international and inter-company levels.

Greenhouse Gases (GHGs). Gases in the Earth's atmosphere that absorb and reemit infrared radiation. These gases occur through both natural and human-influenced processes. The major GHG is water vapour. Other GHGs include carbon dioxide, nitrous oxide, methane, ozone and chlorofluorocarbons.

Joint Implementation (JI). Jointly implemented projects that limit or reduce emissions or enhance sinks are permitted among developed countries under Article 6 of the Kyoto Protocol, JI activity is also permitted in Article 4.2 (a) of the UNFCCC, between all Parties. As defined in the Kyoto Protocol, JI would allow the developed countries, or companies from those countries, to cooperate on projects to reduce greenhouse gas emissions and share the emissions reduction units (ERUs). As JI occurs between Annex B countries (who have emissions caps), no new emissions units are generated (unlike the case with projects under CDM). JI can be viewed as an investment for ERUs swap.

Kyoto Protocol drafted during the Berlin Mandate process, that, on entry into force, would require countries listed in its Annex B (developed nations) to meet differentiated reduction targets for their greenhouse gas emissions relative to 1990 levels by 2008–2012.

National system includes all institutional, legal and procedural arrangements made within a Party included in Annex I for estimating anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of all greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol, and for reporting and archiving inventory information.

Supervisory committee shall supervise the verification of ERUs generated by Article 6 of the Kyoto Protocol project activities.

UN Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) is an agreement adopted by 185 countries to establish GHG emissions by 2000 to the level of GHG emissions in 1990. UNFCCC has two Annexes: "Annex I Countries with engagement to stabilise emissions"; "Annex II Countries which determine financing for emission reduction activities".